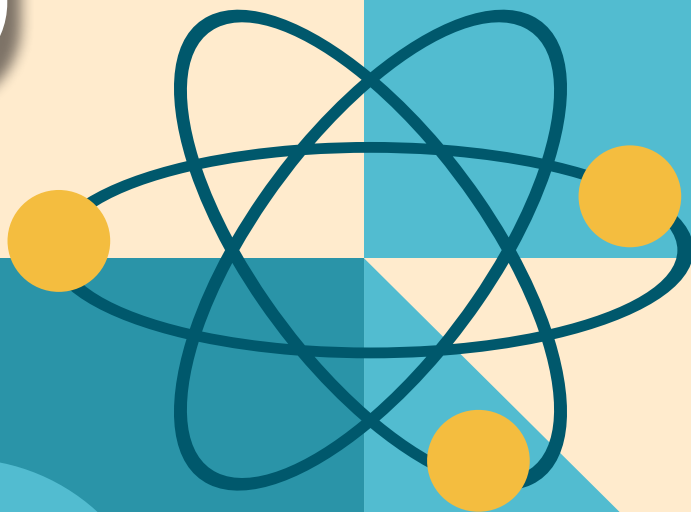

แผนแม่บท
12

การพัฒนาการเรียนรู้

ปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21
เพิ่มประสิทธิภาพการศึกษาทุกระดับ พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิต
ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาที่หลากหลาย

พ.ศ.

ถึงแม้ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐที่ผ่านมาจะส่งผลให้คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น ตลอดจนส่งผลให้ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาสำหรับเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนไทยให้มีการศึกษาที่มีคุณภาพ อย่างไรก็ตาม ยังต้องให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สามารถพัฒนาสมรรถนะ ศักยภาพ และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะด้านการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้คนไทยสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

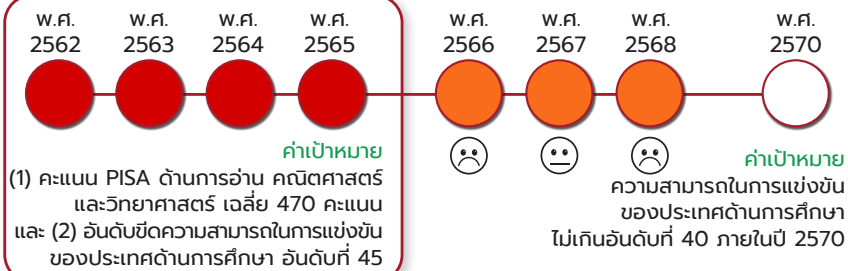
Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
120001	คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัวสื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้านการศึกษา ไม่เกินอันดับที่ 40 ภายในปี 2570
120002	คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น	สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการส่งเสริมการพัฒนาตามศักยภาพหรือพหุปัญญาต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ภายในปี 2570
Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
120101	คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น	(1) ดัชนีการพัฒนาศูนย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ ไม่น้อยกว่า 60 คะแนน ภายในปี 2570 (2) สัดส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมพื้นฐาน ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของคะแนนเต็มใน 4 วิชาหลัก ต่อจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้ารับการทดสอบ ได้แก่ 1) ภาษาไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ภายในปี 2570 2) ภาษาอังกฤษ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ภายในปี 2570 3) คณิตศาสตร์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ภายในปี 2570 4) วิทยาศาสตร์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ภายในปี 2570
120201	ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น	สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคล ต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570

เป้าหมาย ระดับประเด็น แผนแม่บทฯ

คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน
สากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลก
ศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว
สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้
อย่างต่อเนื่องตลอด

Y2 120001

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษ * (อันดับ)				
120001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 54 (จาก 64 ประเทศ/ เขตเศรษฐกิจ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 54 (จาก 67 ประเทศ/ เขตเศรษฐกิจ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) อันดับที่ 55 (จาก 69 ประเทศ/ เขตเศรษฐกิจ)	ไม่เกินอันดับที่ 49	ไม่เกินอันดับที่ 40
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	แย่ลง ร้อยละ 189 ☹️	คงที่ ☹️	แย่ลง ร้อยละ 185 ☹️		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับ ค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 89.09 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 72.73 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยง ในการบรรลุเป้าหมาย

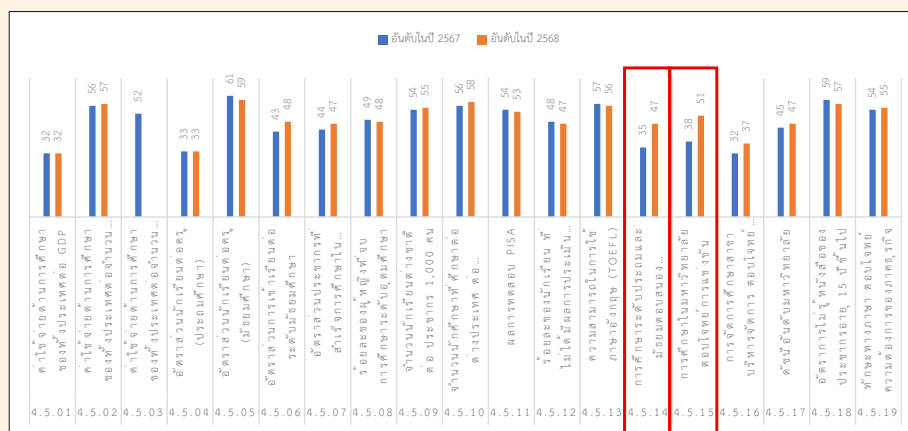
*หมายเหตุ : อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษาลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น

คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต พิจารณาความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา จัดทำโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development : IMD) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษาของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 55 จาก 69 ประเทศ/เขตเศรษฐกิจทั่วโลก และอยู่ในอันดับที่ 3 จาก 5 ประเทศสมาชิกอาเซียน โดยเมื่อพิจารณารายตัวชี้วัดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษาที่มีทั้งหมด 19 ตัวชี้วัด มีอันดับดีขึ้น 6 ตัวชี้วัด อันดับคงที่ 2 ตัวชี้วัด และอันดับแย่ลง 11 ตัวชี้วัด โดยไม่มีตัวชี้วัดใดที่มีการเปลี่ยนแปลงอันดับดีขึ้นอย่างชัดเจน ขณะที่ตัวชี้วัดที่มีการเปลี่ยนแปลงอันดับลดลงอย่างชัดเจน ได้แก่ การศึกษาในมหาวิทยาลัยตอบโจทย์การแข่งขัน ที่ลดจากอันดับที่ 38 เป็นอันดับที่ 51 และการศึกษา

ระดับประถมและมัธยมตอบสนองความสามารถในการแข่งขัน ที่ลดจากอันดับที่ 35 เป็นอันดับที่ 47 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้านการศึกษาของประเทศไทยอยู่อันดับที่ 54 จาก 67 ประเทศ/เขตเศรษฐกิจทั่วโลก สะท้อนให้เห็น สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 1.85 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกินอันดับที่ 49) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 89.09 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับที่ 40) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 72.73 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

ตัวชี้วัดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา ปี 2567-2568

ที่มาของข้อมูล : IMD World Competitiveness Yearbook

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการพัฒนาให้คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็น ของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อาทิ การกระจายทรัพยากรทางการศึกษา การจัดสรรอัตราครู ตามอัตราส่วนนักเรียน โดยการจัดสรรครูจำแนกตามสังกัดไม่ได้มีการจำแนกตามรายชั้นของผู้เรียน ทำให้อัตราส่วน นักเรียนต่อครูยังไม่สะท้อนข้อมูลที่แท้จริง รวมทั้งยังคงเผชิญปัญหาครูไม่ครบชั้น/ไม่ครบวิชา โดยเฉพาะในโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา และการจัดสรรงบประมาณในการอุดหนุนการจัดการเรียนการสอนตามรายหัวนักเรียน เป็นหลัก ส่งผลให้ทรัพยากรทางการศึกษากระจุกตัวอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีนักเรียนจำนวนมาก รวมทั้ง สถานการณ์โครงสร้างประชากรของไทยที่มีอัตราการเกิดลดลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้แนวโน้มการจัดสรรงบประมาณ ด้านการศึกษาของภาครัฐลดลงในอนาคต ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน ด้านการศึกษาของประเทศโดยตรง การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา ยังเผชิญความท้าทายจากอัตราส่วนประชากร ที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ค่อนข้างต่ำ เนื่องจากเป็นช่วงชั้นเรียนที่ไม่ได้รับการอุดหนุนค่าใช้จ่าย เพื่อเรียนฟรีจากรัฐ และปัญหาเชิงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ทำให้มีความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาระหว่าง กลุ่มเด็กที่มีเศรษฐานะสูงสุด (Decile 10) กับกลุ่มเด็กที่มีเศรษฐานะต่ำสุด (Decile 1) อยู่ในระดับที่สูง โดยในปี 2567 กลุ่มเศรษฐานะสูงสุด เข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาถึงร้อยละ 84.33 ขณะที่กลุ่มเศรษฐานะ ต่ำสุด เข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาถึงร้อยละ 7.61 หรือห่างกัน 11 เท่า ขณะที่คุณภาพการศึกษาไทย

ยังไม่สามารถขยายผลการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะอย่างทั่วถึง ทำให้เด็กไทยส่วนใหญ่ขาดทักษะที่จำเป็นเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่โลกการทำงาน การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจทั้งในเชิงคุณวุฒิการศึกษาและระดับการศึกษา ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาของประเทศ

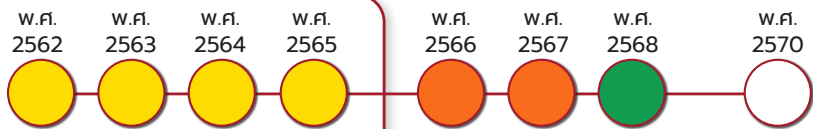
โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ควรพิจารณาออกแบบ**วิธีการจัดสรรทรัพยากร**ในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การจัดสรรงบประมาณผ่านผู้เรียน การจัดสรรงบประมาณที่ยืดหยุ่น โดยคำนึงถึงความแตกต่างกันของขนาดโรงเรียน สภาพปัญหา และบริบทของแต่ละพื้นที่ เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรเพียงพอและมีประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้ ยังควรเร่งขับเคลื่อนการเปลี่ยนผ่าน**สู่ระบบการศึกษาที่เน้นสมรรถนะ** ให้ครอบคลุมทุกช่วงชั้น ทุกสังกัดสถานศึกษา สนับสนุนการพัฒนาครูให้มีทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ และสามารถเป็นกำลังคนคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจ รวมทั้ง**ปรับปรุงกลไกการช่วยเหลือทางการเงินเพื่อการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา**สำหรับนักเรียนกลุ่มเฉพาะ เพื่อสร้างโอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างไร้รอยต่อ และควรพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น รองรับความหลากหลายของวิธีการเรียนของผู้เรียน

**เป้าหมาย
ระดับประเด็น
แผนแม่บทฯ**

**คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ
ตามความถนัดและความสามารถ
ของพหุปัญญาดีขึ้น**

Y2 120002

ค่าเป้าหมาย

ความสามารถในการแข่งขัน
ของประเทศไทยในระดับสากล
ดัชนี (GTCI) ไม่น้อยกว่า 50.1 คะแนน

ค่าเป้าหมาย

สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับ
การส่งเสริมพัฒนาตามศักยภาพหรือ
พหุปัญญา ต่อ เด็กนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6
ทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาตามศักยภาพหรือพหุปัญญา ต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 (ร้อยละ)				
120002	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 41.02 เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบ สำรวจแวความสามารถพิเศษ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3,871,486 คน ต่อ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด จำนวน 4,718,951 คน สัดส่วนร้อยละ 82.04 (การเก็บข้อมูลมีน้ำหนัก เป็นครั้งหนึ่งของการส่งต่อ การพัฒนาตามศักยภาพ หรือพหุปัญญา) (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 34.33 เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบ สำรวจแวความสามารถพิเศษ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3,231,001 คน ต่อ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด จำนวน 4,705,135 คน สัดส่วนร้อยละ 68.67 (การเก็บข้อมูลมีน้ำหนัก เป็นครั้งหนึ่งของการส่งต่อ การพัฒนาตามศักยภาพ หรือพหุปัญญา) (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) ร้อยละ 98.73 เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีข้อมูลการส่งต่อ การพัฒนาตามศักยภาพตาม พหุปัญญารายบุคคล จำนวน 3,788,216 คน ต่อผู้เรียนระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมดที่อยู่ในสถานศึกษา จำนวน 3,836,923 คน (มีการเก็บข้อมูลเป็นปีแรก)	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 42.89	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเทียบ การเปลี่ยนแปลง กับปีก่อนหน้าได้ เนื่องจากเก็บข้อมูลเป็นปีแรก	แยกลง ร้อยละ 16.30 (proxy)***	ไม่สามารถเทียบ การเปลี่ยนแปลง กับปีก่อนหน้าได้ เนื่องจากใช้ตัวชี้วัด แตกต่างกัน		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับ ค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 230.19 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 164.55 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

***หมายเหตุ : เป้าหมาย 120002 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 - 2567 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแวความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ สถานการณ์ พ.ศ. 2568 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีการเก็บข้อมูลสัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีข้อมูลการส่งต่อพัฒนาตามศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคลต่อผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมดที่อยู่ในสถานศึกษาเป็นปีแรก

คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น พิจารณาจากสัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีข้อมูลการส่งต่อการพัฒนา ศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคล ต่อผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมดที่อยู่ใน สถานศึกษา¹ จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในสังกัด สพฐ. (ปีการศึกษา 2567) ที่มีข้อมูลการส่งต่อ การพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคล (จำนวน 3,788,216 คน) ต่อผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ปีการศึกษา 2568) ทั้งหมดที่อยู่ในสถานศึกษา (จำนวน 3,836,923 คน) คิดเป็นร้อยละ 98.73 ทั้งนี้ ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาระหว่าง พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2568 ได้ เนื่องจาก สถานการณ์ของ พ.ศ. 2567 เทียบเคียงโดยใช้สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแวความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ต่อเด็กนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด และข้อมูลดังกล่าวมีน้ำหนักเป็นครึ่งหนึ่งของการส่งต่อ การพัฒนาตามศักยภาพหรือพหุปัญญา อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 42.89) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 230.19 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับ ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 164.55 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการพัฒนาให้คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถ ของพหุปัญญาดีขึ้น อาทิ การจัดทำข้อมูลการส่งต่อการพัฒนาพหุปัญญา ยังแสดงผลการคัดเลือก การเข้าร่วมกิจกรรม หรือผลการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อห้องเรียนความเป็นเลิศประเภทต่าง ๆ ซึ่งยังไม่สามารถ สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการส่งต่อการพัฒนาดังกล่าวสอดคล้องกับพหุปัญญาของผู้เรียนหรือไม่ ขณะที่ ความครอบคลุมของระบบข้อมูลผู้มีความสามารถพิเศษตามหลักพหุปัญญา ยังครอบคลุมเพียงผู้เรียนสังกัด สพฐ. ทำให้เกิดช่องว่างในการส่งต่อการพัฒนากำลังคนที่มีความสามารถพิเศษของประเทศในภาพรวม สถานศึกษาและผู้สอนมุ่งจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษโดยขาดแผนหรือแนวทาง การส่งต่อการพัฒนา และยังขาดการสร้างสภาพแวดล้อมและการมีส่วนร่วมในการส่งต่อการพัฒนาพหุปัญญา ของผู้มีความสามารถพิเศษกับภาคส่วนอื่น เช่น การดึงเครือข่ายวิชาการร่วมออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา ที่เหมาะสมกับการรองรับการพัฒนาต่อยอดพหุปัญญาเฉพาะด้าน หรือการส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วน ในการแนะแนวและร่วมส่งเสริมการพัฒนาพหุปัญญาของผู้เรียน เป็นต้น

โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐเร่งรัดการจัดทำข้อมูลพหุปัญญาที่สะท้อน การส่งต่อการพัฒนาเชิงประจักษ์และครอบคลุมผู้เรียนทุกสังกัด พัฒนาระบบข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนา พหุปัญญารายบุคคลที่มีการบูรณาการกัน ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการส่งต่อการพัฒนาและออกแบบแนวทาง การเรียนรู้ รวมทั้งมีระบบติดตามผลลัพธ์การพัฒนาพหุปัญญารายบุคคล เพื่อเป็นฐานข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ ต่อการขับเคลื่อนการวางแนวทางพัฒนากำลังคนของประเทศในหัว้งถัดไป และพัฒนาการมีส่วนร่วมของภาคส่วน ที่หลากหลายในการส่งต่อการพัฒนาพหุปัญญา

¹การส่งต่อ คือ การส่งต่อการพัฒนาจากสถานศึกษาหนึ่งไปยังอีกสถานศึกษาหนึ่ง จากลำดับปัจจุบันไปยังลำดับต่อไป หรือจากหลักสูตรเดิมไปยังหลักสูตรใหม่ตามศักยภาพ/พหุปัญญา โดยในกรณี การส่งต่อ หมายถึง การส่งต่อการพัฒนาเด็กนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ในปีการศึกษา 2567) สู่ระดับชั้นที่สูงขึ้น คือ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษา ปีที่ 6 (ในปีการศึกษา 2568) ซึ่งเป็นประชากรเด็กนักเรียนกลุ่มเดียวกัน

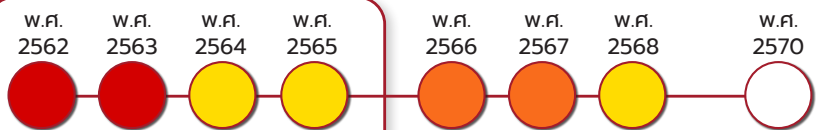

แผนแม่บทย่อย : การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ
ตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะ
ที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึง
การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น

Y1 120101

คำเป้าหมาย

- (1) สัดส่วนครูผ่านการทดสอบสมรรถนะ
รายสาขาในระดับสูงตามมาตรฐาน
นานาชาติ ร้อยละ 50
- (2) อัตราความแตกต่างของคะแนน PISA
ในแต่ละกลุ่มโรงเรียนลดลงร้อยละ 20
และ (3) อัตราการเข้าเรียนสุทธาระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 80

คำเป้าหมาย

- (1) ดัชนีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
ให้มีคุณภาพ ไม่น้อยกว่า 60 คะแนน
ภายในปี 2570
- (2) สัดส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ
ขั้นพื้นฐานร้อยละ 50 ขึ้นไปของคะแนนเต็ม
ใน 4 วิชาหลัก ต่อ จำนวนนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้ารับการทดสอบ
ได้แก่
 - 1) ภาษาไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85
ภายในปี 2570
 - 2) ภาษาอังกฤษ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10
ภายในปี 2570
 - 3) คณิตศาสตร์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10
ภายในปี 2570
 - 4) วิทยาศาสตร์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10
ภายในปี 2570

**หมายเหตุ : ด้วยตัวชี้วัดที่ (1) ดัชนีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ ของปี 2567 มีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	1. ดัชนีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ (คะแนน)				
120101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 38.89 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 85.86 คะแนน (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 121.58 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 52.62 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 60 คะแนน
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเทียบ การเปลี่ยนแปลง กับปีก่อนหน้าได้ เนื่องจากเก็บข้อมูลเป็นปีแรก	ดีขึ้น ร้อยละ 120.74 😊 (revised)**	ดีขึ้น ร้อยละ 4160 😊		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับ ค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 231.04 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 202.63 ของค่าเป้าหมาย

120101

ตัวชี้วัด :

2. สัดส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมพื้นฐานร้อยละ 50 ขึ้นไปของคะแนนเต็มใน 4 วิชาหลัก ต่อ จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้ารับการทดสอบ ได้แก่
- 1) ภาษาไทย (ร้อยละ)
 - 2) ภาษาอังกฤษ (ร้อยละ)
 - 3) คณิตศาสตร์ (ร้อยละ)
 - 4) วิทยาศาสตร์ (ร้อยละ)

	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 1) ภาษาไทย ร้อยละ: 59.21 2) ภาษาอังกฤษ ร้อยละ: 9.26 3) คณิตศาสตร์ ร้อยละ: 4.59 4) วิทยาศาสตร์ ร้อยละ: 5.74 เฉลี่ย 4 วิชา คิดเป็นร้อยละ: 19.7	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 1) ภาษาไทย ร้อยละ: 55.13 2) ภาษาอังกฤษ ร้อยละ: 8.80 3) คณิตศาสตร์ ร้อยละ: 6.22 4) วิทยาศาสตร์ ร้อยละ: 3.13 เฉลี่ย 4 วิชา คิดเป็นร้อยละ: 18.32	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 1) ภาษาไทย ร้อยละ: 47.94 2) ภาษาอังกฤษ ร้อยละ: 7.00 3) คณิตศาสตร์ ร้อยละ: 5.60 4) วิทยาศาสตร์ ร้อยละ: 8.20 เฉลี่ย 4 วิชา คิดเป็นร้อยละ: 17.19	1) ภาษาไทย ร้อยละ: 65.09 2) ภาษาอังกฤษ ร้อยละ: 9.2 3) คณิตศาสตร์ ร้อยละ: 7.48 4) วิทยาศาสตร์ ร้อยละ: 5.42 เฉลี่ย 4 วิชา คิดเป็นร้อยละ: 21.80	1) ภาษาไทย ร้อยละ: 85 2) ภาษาอังกฤษ ร้อยละ: 10 3) คณิตศาสตร์ ร้อยละ: 10 4) วิทยาศาสตร์ ร้อยละ: 10 เฉลี่ย 4 วิชา คิดเป็นร้อยละ: 28.75
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	1) ภาษาไทย ดีขึ้น ร้อยละ: 9.81 2) ภาษาอังกฤษ ดีขึ้น ร้อยละ: 13.06 3) คณิตศาสตร์ เฉลี่ย ร้อยละ: 13.56 4) วิทยาศาสตร์ ดีขึ้น ร้อยละ: 36.02 ดีขึ้น ร้อยละ: 11.33 😊	1) ภาษาไทย เฉลี่ย ร้อยละ: 6.89 2) ภาษาอังกฤษ เฉลี่ย ร้อยละ: 4.97 3) คณิตศาสตร์ ดีขึ้น ร้อยละ: 35.51 4) วิทยาศาสตร์ เฉลี่ย ร้อยละ: 45.47 เฉลี่ย ร้อยละ: 5.45 😞	1) ภาษาไทย เฉลี่ย ร้อยละ: 13.04 2) ภาษาอังกฤษ เฉลี่ย ร้อยละ: 20.45 3) คณิตศาสตร์ เฉลี่ย ร้อยละ: 9.97 4) วิทยาศาสตร์ ดีขึ้น ร้อยละ: 161.98 ดีขึ้น ร้อยละ: 29.63 😊		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับ ค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				1) ภาษาไทย ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ: 73.65 ของค่าเป้าหมาย 2) ภาษาอังกฤษ ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ: 76.09 ของค่าเป้าหมาย 3) คณิตศาสตร์ ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ: 74.87 ของค่าเป้าหมาย 4) วิทยาศาสตร์ สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ: 151.29 ของค่าเป้าหมาย เฉลี่ย 4 วิชา คิดเป็นร้อยละ: 93.67	1) ภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ: 56.40 ของค่าเป้าหมาย 2) ภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ: 70.00 ของค่าเป้าหมาย 3) คณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ: 56.00 ของค่าเป้าหมาย 4) วิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ: 82.00 ของค่าเป้าหมาย เฉลี่ย 4 วิชา คิดเป็นร้อยละ: 66.10
ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด					คิดเป็นร้อยละ 83.05 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียง ในการบรรลุเป้าหมาย
หมายเหตุ : การคำนวณค่าสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับเป้า 120101 มี 2 ตัวชี้วัด					
(1) ตัวชี้วัดที่ 1 = 202.63 ทั้งนี้ สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดค่าให้เป็น 100					
(2) ตัวชี้วัดที่ 2 มีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{(\text{ภาษาไทย} + \text{ภาษาอังกฤษ} + \text{คณิตศาสตร์} + \text{วิทยาศาสตร์})}{4} = 66.10$					
(3) โดยมีการคำนวณค่าสถานะการบรรลุเป้าหมาย ดังนี้ $\frac{(100 + 66.10)}{2} = 83.05$					

คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ดัชนีการพัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ จัดทำโดยสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ดัชนีการพัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ มีคะแนนอยู่ที่ 121.58 คะแนน¹ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล

พ.ศ. 2567) ที่มีคะแนนอยู่ที่ 85.86 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 41.60 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 52.62 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์ คิดเป็นร้อยละ 231.04 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (ไม่น้อยกว่า 60 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 202.63 ของค่าเป้าหมาย

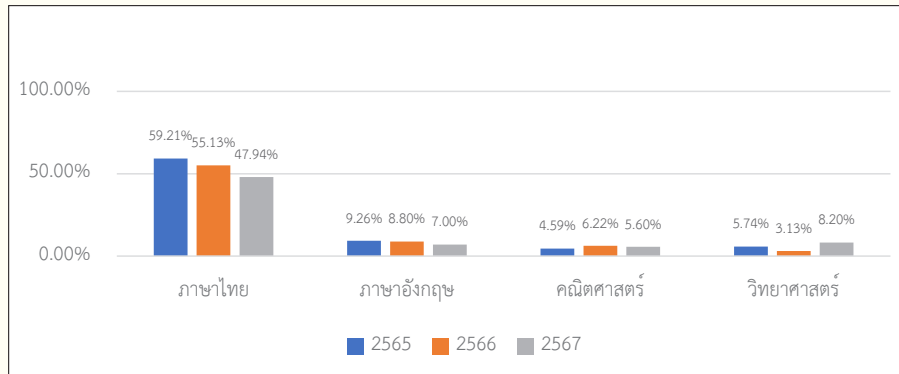
แผนงานหลัก	ค่าเป้าหมาย	พ.ศ. 2567		คิดเป็นร้อยละ	เทียบค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)	พ.ศ. 2568		คิดเป็นร้อยละ	เทียบค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)
		ทั้งหมด (คน)	ผลการดำเนินการ (คน)			ทั้งหมด (คน)	ผลการดำเนินการ (คน)		
1. การส่งเสริมครูภาษาอังกฤษให้ได้รับการทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษ ตามกรอบมาตรฐาน CEFR หรือมาตรฐานอื่น ๆ	ร้อยละ 60	42,827	35,776	83.54	139.23	50,170	49,308	98.28	163.80
2. การส่งเสริมการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning/ครุยุคใหม่	ร้อยละ 60	555,606	528,356 (revised)**	95.10 (revised)**	158.49 (revised)**	613,036	1,032,995	168.50	280.84
3. การส่งเสริมและพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละ 60	1,138,372	197,661	17.36	28.94	1,246,770	193,212	15.50	25.83
4. การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพ สวัสดิการ สวัสดิภาพ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละ 60	1,123,225	113,001	10.06	16.77	1,213,505	115,237	9.50	15.83
คิดเป็นคะแนน					85.86 (revised)**	คิดเป็นคะแนน			121.58

(2) สัดส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐานร้อยละ 50 ขึ้นไปของคะแนนเต็มใน 4 วิชาหลักต่อจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้ารับการทดสอบ ได้แก่ (1) ภาษาไทย (2) ภาษาอังกฤษ (3) คณิตศาสตร์ (4) วิทยาศาสตร์ จัดทำโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า สัดส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบฯ ร้อยละ 50 ขึ้นไปของคะแนนเต็ม วิชาภาษาไทย ร้อยละ 47.94 วิชาภาษาอังกฤษ ร้อยละ 7.00 วิชาคณิตศาสตร์ ร้อยละ 5.60 และวิชาวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 8.20 (เฉลี่ย 4 วิชา คิดเป็นร้อยละ 17.19) และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 55.13 8.80 6.22 และ 3.13 ตามลำดับ (เฉลี่ย 4 วิชา คิดเป็นร้อยละ 18.32) สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาในภาพรวมที่ดีขึ้น โดยมีวิชาที่สถานการณ์การพัฒนาดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด 1 วิชา คือ วิชาวิทยาศาสตร์ โดยปรับตัวสูงขึ้นถึงร้อยละ 161.98 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า และมีวิชาที่สถานการณ์การพัฒนาแย่ลง 3 วิชา ได้แก่ วิชาภาษาไทย วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งปรับตัวลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ร้อยละ 13.04 20.45 และ 9.97 ตามลำดับ ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 65.09 9.2 7.48 และ 5.42 ตามลำดับ) พบว่า ทั้ง 4 วิชา มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 73.65 76.09 74.87 และ 151.29 ของค่าเป้าหมายตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 93.97 และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 10 10 และ 10 ตามลำดับ) พบว่า ทั้ง 4 วิชา มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 56.40 70.00 56.00 และ 82.00 ของค่าเป้าหมายตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 66.10

120101

สัดส่วนนักเรียนชั้น ม. 3 ที่สอบผ่านร้อยละ 50 ใน 4 วิชาหลัก ปี 2565 -2567

ที่มาของข้อมูล : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 83.05 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมต่อการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะและการวัดประเมินผลรูปแบบใหม่ การยกระดับความสามารถของผู้เรียนให้มีทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการศึกษา ตลอดจนสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพครู ผู้เรียน และระบบการศึกษาให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้แก่ (1) **โครงการการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ พลิกโฉมครูวัดประเมินผลด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21** โดยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งเน้นพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้และทักษะด้านการวัดประเมินผลตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency Based Curriculum) และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวัดประเมินผลการเรียนรู้ดังกล่าว โดยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมการอบรมพัฒนา รวมถึงนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ และ (2) **โครงการการบูรณาการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายของนักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสู่การสร้างประโยชน์เพื่อสังคม** โดยโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ กระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งเน้นการสร้างต้นแบบโครงการการบูรณาการผสมผสานแนวคิดและเป้าหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละกิจกรรมไปสู่โครงการที่สร้างประโยชน์และการมีส่วนร่วมของชุมชนและสังคม (Community Engagement Program: CEP) รวมถึงสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน ครอบครัว หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างเป็นรูปธรรม และมุ่งสร้างผู้นำเยาวชนในการสร้างพลังทางสังคมและเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen)

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการปรับปรุงระบบการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับสมรรถนะของผู้เรียนมากขึ้น การพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนควบคู่กับการลดภาระงานที่ไม่จำเป็น การส่งเสริมรูปแบบการจัดการการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมและความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญและสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ ตลอดจนการพัฒนาสื่อ อุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้ทันสมัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ (1) **การปรับตัวของระบบการศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (AI)** การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและ AI เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ครูและผู้เรียนจำนวนมากยังไม่พร้อมต่อการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลแบบใหม่ ช่องว่างด้านโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลและความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงอุปกรณ์ยังคงเป็นอุปสรรคต่อการขับเคลื่อนรูปแบบการเรียนรู้สมัยใหม่ แม้ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีความพยายามในการส่งเสริมการใช้สื่อดิจิทัลและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง แต่ยังพบว่าการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษายังอยู่ในระดับไม่สม่ำเสมอและความเหลื่อมล้ำสูง โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนในชนบท และโรงเรียนที่มีทรัพยากรจำกัด รวมไปถึงการพัฒนาทักษะของครูในด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้อย่างไม่เพียงพอ ทั้งในมิติการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบดิจิทัล การใช้เครื่องมือ AI เพื่อสนับสนุนการสอน ครูจำนวนมากไม่มีโอกาสเข้าถึงการฝึกอบรมเชิงลึกหรือการใช้งานจริง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการพัฒนาทักษะสำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างทั่วถึง (2) **ระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต** การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตยังมีความไม่เชื่อมโยงระหว่างการศึกษาาระบบเดิม การฝึกอบรม การเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัล และการเรียนรู้นอกระบบ ทำให้ข้อมูลและการเรียนรู้ของผู้เรียนกระจัดกระจายและไม่สามารถสะสมเป็นคุณวุฒิหรือหน่วยสมรรถนะที่ได้รับการยอมรับร่วมกันได้ แม้หลายหน่วยงานจะมีการจัดอบรม พัฒนาทักษะใหม่ หรือสนับสนุนหลักสูตรออนไลน์เพิ่มมากขึ้น แต่การเชื่อมโยงระหว่างระบบต่าง ๆ ทั้งในด้านข้อมูล มาตรฐานทักษะ และการรับรองผลการเรียนรู้อยังไม่เป็นระบบเดียวกัน รวมไปถึงการขาดแพลตฟอร์มกลางสำหรับรวบรวมผลการเรียนรู้จากหลายแหล่งและการไม่สอดคล้องระหว่างภาคการศึกษาและภาคแรงงานในการยอมรับผลการเรียนรู้ดังกล่าว ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถใช้ผลการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองหรือเข้าสู่เส้นทางอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ (3) **การนำระบบข้อมูลด้านการเรียนรู้มาใช้ในการคาดการณ์และวิเคราะห์เชิงลึก** แม้จะมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการศึกษาในหลายหน่วยงาน แต่ระบบข้อมูลการเรียนรู้ของประเทศยังมีข้อจำกัดสำคัญทั้งในด้านความเชื่อมโยงของข้อมูล มาตรฐานข้อมูลร่วม และความสามารถในการนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้วิเคราะห์เชิงลึกเพื่อติดตามคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับรายบุคคล ระดับสถานศึกษา และระดับพื้นที่ ทำให้การนำข้อมูลมาใช้อย่างเน้นการรายงานผลย้อนหลังมากกว่าการใช้เพื่อคาดการณ์ความเสี่ยงหรือปัญหาล่วงหน้า อาทิ การติดตามนักเรียนที่มีแนวโน้มหลุดจากระบบ การวิเคราะห์ช่องว่างทักษะ หรือการระบุพื้นที่ที่ต้องการการสนับสนุนเพิ่มเติม ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลการเรียนรู้ ทักษะ สมรรถนะของผู้เรียน รวมถึงข้อมูลด้านครูและบริบทโรงเรียนยังมีการกระจายตัวอยู่ในหลายระบบ และมีรูปแบบที่แตกต่างกัน ทำให้การประมวลผลข้อมูลสำหรับการใช้ประโยชน์เชิงนโยบายและการจัดสรรทรัพยากรเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้และลดความเหลื่อมล้ำเป็นไปอย่างจำกัด

120101

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ ดังนี้ (1) **การปรับตัวของระบบการศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (AI)** ควรจัดทำกรอบนโยบายและสมรรถนะด้านดิจิทัลและ AI เพื่อการเรียนรู้ควบคู่กับการพัฒนาครูและสถานศึกษาให้สามารถนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลได้อย่างมีคุณภาพ กำหนดมาตรฐานสมรรถนะด้านดิจิทัลและ AI Literacy สำหรับผู้เรียนและครูในแต่ละช่วงชั้น พัฒนา/ขยายหลักสูตรอบรมเชิงลึกสำหรับครูในการออกแบบการเรียนรู้และการใช้เครื่องมือ AI สนับสนุนการสอนและการประเมินผล รวมถึงส่งเสริมโครงการนำร่องในสถานศึกษาที่มีความหลากหลาย (ขนาดเล็ก-ขนาดใหญ่ พื้นที่เมือง-ชนบท) เพื่อพัฒนาต้นแบบการใช้ AI และดิจิทัลในห้องเรียนที่สามารถนำไปขยายผลได้ในวงกว้าง (2) **การพัฒนาระบบแพลตฟอร์มกลางด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต** โดยให้มีการเชื่อมโยงการเรียนรู้ในระบบ นอกกระบบ หลักสูตรออนไลน์และการฝึกอบรมจากหน่วยงานต่าง ๆ เข้าด้วยกัน พร้อมทั้งพัฒนาระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) เพื่อรองรับการสะสมและแปลงผลการเรียนรู้จากหลายแหล่งให้เป็นสมรรถนะหรือคุณวุฒิที่ได้รับการยอมรับ และ (3) **การนำระบบข้อมูลด้านการเรียนรู้มาใช้ในการคาดการณ์และวิเคราะห์เชิงลึก** ควรพัฒนาระบบข้อมูลการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงข้อมูลผู้เรียน ครู ผลการเรียนรู้ สมรรถนะ และบริบทสถานศึกษาจากหลายหน่วยงานเข้าด้วยกันภายใต้มาตรฐานข้อมูลกลางเดียวกัน พร้อมทั้งเสริมสร้างความสามารถในการใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเรียนรู้ เพื่อใช้ในการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน คาดการณ์ความเสี่ยง และออกแบบมาตรการสนับสนุนที่ตรงกลุ่มเป้าหมาย

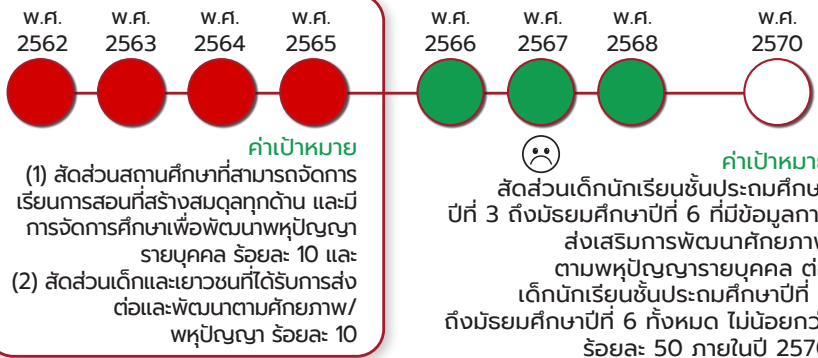

แผนแม่บทย่อย : การตระหนักถึงพหุปัญญา ของมนุษย์ที่หลากหลาย

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริม
การพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา
เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อ
การพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น

Y1 120201

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีข้อมูลการส่งเสริม การพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคล ต่อ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด (ร้อยละ)				
120201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 82.04 เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบ สำรวจแนวความสามารถพิเศษ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3,871,486 คน ต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด จำนวน 4,718,951 คน (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 68.67 เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบ สำรวจแนวความสามารถพิเศษ ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3,231,001 คน ต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด จำนวน 4,705,135 คน (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) ร้อยละ 88.41 เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีข้อมูลการส่งเสริม การพัฒนาศักยภาพตาม พหุปัญญารายบุคคล จำนวน 3,931,966 คน ต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด จำนวน 4,447,621 คน (มีการเก็บข้อมูลเป็นปีแรก)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		แยลง ร้อยละ 16.30 (proxy)***	ไม่สามารถเทียบ การเปลี่ยนแปลง กับปีก่อนหน้าได้ เนื่องจากใช้ตัวชี้วัด แตกต่างกัน		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับ ค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 176.81 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 176.81 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

***หมายเหตุ : เป้าหมาย 120201 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 - 2567 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรอง
ผ่านระบบสำรวจแนวความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ สถานการณ์ พ.ศ. 2568
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีการเก็บข้อมูลสัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพ
ตามพหุปัญญารายบุคคล ต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด เป็นปีแรก

120201

ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น พิจารณาจากสัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคล ต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัด สพฐ. ได้รับการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา จำนวน 3,931,966 คน จากเด็กนักเรียนในระดับชั้นดังกล่าวทั้งหมดจำนวน 4,447,621 คนคิดเป็นร้อยละ 88.41 ทั้งนี้ ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาระหว่าง พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2568 ได้ เนื่องจากสถานการณ์ของ พ.ศ. 2567 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง โดยสัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด อย่างไรก็ดี เมื่อเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2568 กับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 176.81 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญต่อการยกระดับศักยภาพผู้สอน พร้อมทั้งเสริมสร้างแหล่งเรียนรู้และระบบนิเวศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน ตั้งแต่การอบรมพัฒนาศมรรถนะผู้สอนแต่ละช่วงชั้นให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับพหุปัญญาและสามารถใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน อาทิ การนำพหุปัญญาเป็นฐานในการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การพัฒนาการเรียนรู้สู่เส้นทางอาชีพตามแนวทางพหุปัญญา และการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศตามพหุปัญญาแต่ละด้านของผู้เรียน รวมทั้งการส่งเสริมสถานศึกษา/แหล่งเรียนรู้เพื่อรองรับการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาของผู้เรียนและเปิดช่องทางแสดงความสามารถพิเศษ เช่น การสนับสนุนห้องเรียนหรือสถานศึกษาเฉพาะทางตามความสามารถพิเศษของผู้เรียน (ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ กีฬา ภาษา ศิลปะ/ดนตรี/นันทนาการ และการประดิษฐ์) การจัดค่ายวิชาการ และการจัดการแข่งขันความเป็นเลิศเป็นพื้นที่แสดงความสามารถ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้ไม่มีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาองค์ความรู้ให้กับสถานศึกษาและผู้สอนให้มีสมรรถนะเพียงพอ สามารถประยุกต์ใช้รูปแบบการเรียนรู้ตามพหุปัญญาแต่ละด้านกับการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน มีการพัฒนาปรับหลักสูตรการเรียนรู้ตามความถนัดของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีความพยายามในการริเริ่มการวิจัยและพัฒนาระบบฐานข้อมูลพหุปัญญาแห่งชาติซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ ระบบการคัดกรองและฐานข้อมูลพหุปัญญา ยังครอบคลุมผู้เรียนในสังกัด สพฐ.

เป็นหลัก ซึ่งหากไม่สามารถขยายไปสู่ผู้เรียนสังกัดอื่นจะทำให้ข้อมูลการคัดกรองพหุปัญญาไม่สามารถสะท้อนความสามารถพิเศษของผู้เรียนในภาพรวมทั้งประเทศ และจะเป็นความท้าทายต่อการติดตามและส่งเสริมพัฒนา
นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษอย่างเป็นระบบระหว่างสถานศึกษาและต่างสังกัด อีกทั้ง การสำรวจแนว
ความสามารถพิเศษที่ดำเนินการในปัจจุบันเน้นที่การประเมินพฤติกรรมบ่งชี้ในลักษณะ “ใช่” หรือ “ไม่ใช่”
ซึ่งอาจยากต่อการระบุระดับความสามารถพิเศษ และการต่อยอดไปใช้ประโยชน์ในการวางเส้นทางการพัฒนา
ผู้เรียน นอกจากนี้ การบูรณาการและการบริหารข้อมูลพหุปัญญาแห่งชาติ แม้เริ่มมีหน่วยงานให้ความสนใจ
แต่ยังไม่เกิดผลเป็นรูปธรรม ขณะที่แม้การพัฒนาสมรรถนะผู้สอนและสถานศึกษาจะเป็นมาตรการที่ภาครัฐ
ให้ความสำคัญและมีความก้าวหน้าในการดำเนินการมากที่สุด แต่สถานศึกษาเองยังขาดแผนการดำเนินการ
ในประเด็นดังกล่าวที่ชัดเจน ทำให้การพัฒนาพหุปัญญาและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนขาดทิศทาง อีกทั้ง
การส่งเสริมการพัฒนาพหุปัญญาของผู้เรียนยังไม่ได้ถูกบูรณาการให้เป็นวิชาเลือกอิสระหรือกิจกรรมที่เลือกได้
ตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียน ขาดการผนวกการวัดและประเมินผลการพัฒนาพหุปัญญา
เข้าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ในชั้นเรียน ซึ่งจะเป็พื้นฐานของการติดตามข้อมูลการพัฒนาเชิงประจักษ์ในระยะยาว
นอกจากนี้ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาพหุปัญญา ยังต้องการการขยายผลไปสู่ระบบนิเวศ
การเรียนรู้นอกห้องเรียนและสถานศึกษาผ่านมาตรการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคี (ครอบครัว ชุมชน
ภาควิชาการ) ในการบริหารจัดการและส่งเสริมการพัฒนาพหุปัญญา โดยเฉพาะการสร้างความร่วมมือให้ครอบครัว
เป็นกลไกในการกระตุ้นและติดตามการพัฒนาพหุปัญญาของผู้เรียน หรือการร่วมมือกับเครือข่ายทางวิชาการ
เข้ามาส่งเสริมการออกแบบ/พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลที่สอดคล้อง
กับแนวทางพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา
เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งเสริมพัฒนาให้เต็มเต็มศักยภาพเพิ่มขึ้นจะบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด
แล้ว ขณะเดียวกัน เพื่อให้สามารถรักษาสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ยังควรให้ความสำคัญกับการดำเนินการยกระดับการคัดกรองและฐานข้อมูลพหุปัญญาให้ครอบคลุมผู้เรียน
ในสถานศึกษาทุกสังกัด ซึ่งสามารถดำเนินการนำร่องโดยขยายผลการใช้ระบบสำรวจวัดแนวความสามารถพิเศษ
ของ สพฐ. ควบคู่กับการพัฒนาแบบคัดกรองให้มีความละเอียด สามารถจำแนกแยกแยะระดับความสามารถ
พิเศษของผู้เรียน และเร่งรัดการพัฒนาระบบฐานข้อมูลพหุปัญญาแห่งชาติให้เกิดเป็นรูปธรรม ซึ่งการดำเนินการ
ดังกล่าวจะช่วยให้ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาของผู้เรียน
ที่เป็นประโยชน์ต่อการติดตามและประเมินผลระดับนโยบาย รวมทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนและสถานศึกษา
ในการพิจารณาใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการจัดกิจกรรม ออกแบบการเรียนรู้ และการส่งเสริมพัฒนา
ที่สอดคล้องกับพื้นฐานพหุปัญญาของผู้เรียนในสังกัด ทำให้การส่งเสริมพัฒนาเป็นไปอย่างต่อเนื่องไม่ขาดช่วง
นอกจากนี้ ยังควรมีมาตรการผนวกการส่งเสริมพหุปัญญาเข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษา อาทิ
การจัดทำเป็นวิชาเลือกอิสระ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนา หรือการผนวกกรรมการประเมินพัฒนาการ
ทางพหุปัญญาเข้ากับการประเมินในชั้นเรียน และการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาพหุปัญญา
ซึ่งเป็นได้ทั้งครอบครัว ศูนย์การเรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ของชุมชนและเอกชน รวมทั้งภาควิชาการ ให้มีส่วนร่วม
ในการติดตาม พัฒนา และส่งต่อผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาพหุปัญญาเชื่อมโยงกับพื้นที่นอกห้องเรียน ส่งการต่อยอด
เป็นกำลังคนสมรรถนะสูงและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ